

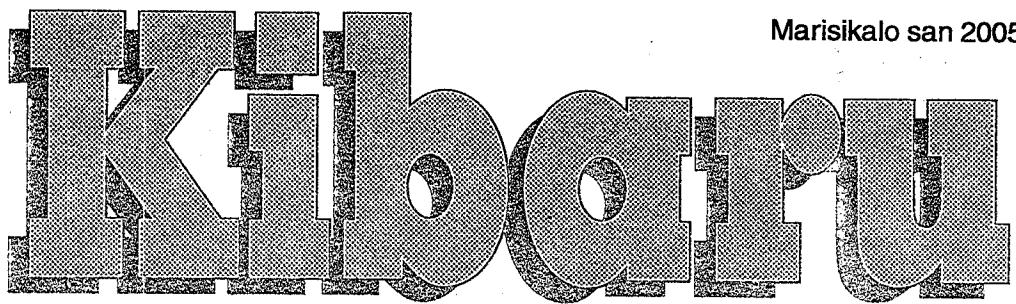
BAKURUBASANNI

(cotes 12 cotes)

Mali kono = Dorame 300

Afinko kono = Dorame 600

Jamana were = Dorame 1000

Marisikalo san 2005

Kunnafoniseben bota kalo o kalo. BP: 24 Telefoni : 221-21-04. Bozola Bamako-Mali. San 33nan boko 398nan A songo : dorame 15

San 2004-2005 seneko kunnafoni

Samiye temenen in, sanji ma laboli ke, baw ma fa ntonw fana ye tijeni sebekoro ke Mali kono.

Ntonkele wulikajo kera jamana fan bee fe, nka o n'a ta bee, geleya ninnu kera sababu ye ka caman bo senefen srotaw hake la.

Koori koloma hake min srotola o benna toni 585.136 ma, kasro toni 620.665 srotola san 2003-2004 na. Hali ni ninan koori sroolen ma salon ta hake bo mali tora joyoro folo la Farafinna sahara woroduguyanfan fe.

Suman kuuru la, toni 2.844.902 srotola : malo ye toni 718.086 ye, alikaama ye toni 8.942 ye, suman tow ye toni 2.117.874 ye.

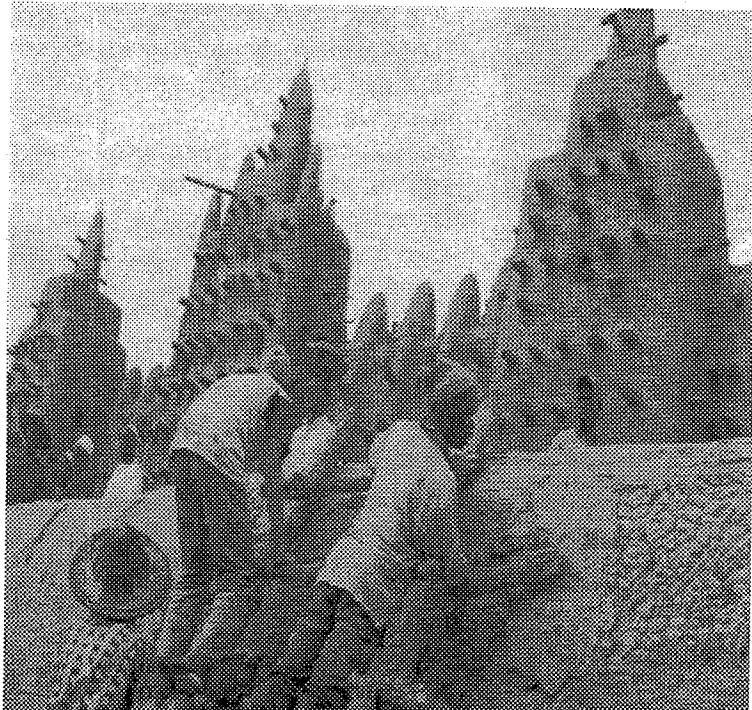
Ninan suman sroolen, kemesarada la, a desera san 2003-2004 ta ma ni 16 ye. Nka n'i ye san 5 temenen in suman sroolen kemesarada 3 ni murumuru 5 be ninan ta hake kan. Suman hake min tun ka kan ka soro san 2004-2005 kono na, bin kera o la ni toni 347.010 ye.

Walasa ka nin balodese in kuben, goferenaman ye feere dow damine : ka bolo ni yoro dow la, ka bolo feere yoro dow la, ka deme don bagandumuniko ni sumansiko kama, ka tilemanafensestaw caya (n'o ye malo ni nakolafew ye), ka balomarayorow caya ka do fara dow fanga kan ani ka bolo laseli nogoya balodese baato ma.

Jateminew be sen na ka feere juman tige ka bila san 2005-2006 seneko ne.

Dokala Yusufu JARA

JENE MISIRI MUNNI

Bogomisiri min ka bon ni bogomisiri to bee ye, o ye Jene misiri ye. A ni masakeso, kelen de tun be sanga nognon ma, Baamu masakeso otun be Iranjamana kan, o fana tun ka bon, wa a tun jolen don bogo la fana. Nka dugukoloyeroyere do kera Iran, o binna.

Tariku y'a jira, ko koyi Konboro, Jene masake do don, o folo de tuubira ka don silameya la. A y'a ka masakeso yelema ka ke misiri ye. O kera san 1280 waatiw la, o be san 725 bo bi. A ye dugu mara silameya siran kan. San 1818, Masina ye Jene minse, o y'a soro Seku Amadube diine k u n n a .

Jenekaw ka silameya kecogo ma ben Masina ma, bawo a bidayakowtun ka ca.

Masina ye Koyi Konboro ka misiri in ci ka bo yen, ka misiri were jo a no na. Jene silameya ma son o misiri kura in na. U tora u danbe ko, ka

ne2

Kongo

Sikasso : CMPI - ve koiwari koonw san, mogo 6 minene. Tlegantison do minene BDM SA le.

Kalata sariyaw latileni.

Kalanje n° 26/lat.

Dukoro 10 km. Farusra

Jamanakuntig ka tekulu sigilen jamana yirwalli natoloko kupsa. Togo ye Mali das 2 n° 1

KONOKO

ne2

ne3

ne4

ne5

ne8

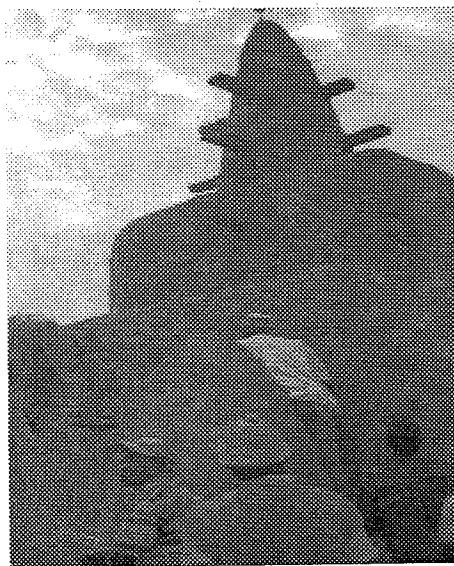
ne8

ne10

ne11

Kunnafoniw

Le foto to

misiri wère jo. O tora senna fo ka se nansara nani ma. Tubabu komandan min tun be Jène kunna o don, o togo tun ye Wiliyamu Ponti. O tubabuke in ni Jène moriw bennna sigi la. U y'a nini a fe, misiri koro, min jora Koyi konboro fe, o ka lawuli kura ye. Tubabu komandan in sonna, a y'u dème ni Faransi wari 18.000 F. O waatiw la, o tun ye wariba ye.

Baaraw daminena okutoburukalo tile 15 san 1906, ka u kuncé okutoburukalo tile 01 san 1907. Misiri in be o joli de la halibi.

Jène moriw ye tubabuke in fo, k'a walenumandon, ka moriyabaara ke a ye k'a jira a la a bëna fanga soro, ka togo soro, dijne bëe bëna a togo men. O fôra cogo min na, o kera ten. Wiliyamu Ponti sigira Farafinna tilebinyanfanjamanaw kunna, minnu be Faransi ka mara kono. O kofe, san 1915, Farafinna némogo fôlo kalanna lakolisoba min na senegali, a togo dara o kalanso in na.

Jène misiri janya ka taa sanfe, a kundama, be ben mëtere 20 ma. A jolen be ka ke kare ye, këre kelen janya ye mëtere 75 ye. Ntulomaba minnu jolen don ni bogobirikiw ye, o ye 100 ye. Olu jolen be a bili koro. Fôlowow, n'o ye «finetiriw» ye, olu

ye 104 ye. Mogo hake min be se ka don a kono ka seli, o be se 1000 ma.

Misiri in be san 100 soro san wère. N'i y'a ye a ye san 100 soro, o sababuya bora Jënekaw ka cesiri la. San o san, dugu bëe lajelen be fara nögön kan ka misiri in mun, sanji ni fine kana se k'a tijne. kabini Pasikali Baba Kulubali ka minisiriya waati fo sisan, san o san gofrenaman be miliyon 2 di Jënekaw ma, misiri baaraw kama. Ninan, seko ni dònko minisiri, Seku Umaru Sisoko tun be misirimun in kene kan.

Baaraw tun be ke fôlo cogoya koro min na, sisan fana, a be ke ten. Denmisénw be bogo ce badinge kono ka na a ton. o bogo in be nooni; munni be soro ka damine. Mónson keréenkérénnenw be yen baara dòw kama, i n'a fo minarew munni, olu be wele ko (bareyiw).

Ko kura minnu b'a la sisan, olu ye nansaraw nani ye san o san Jène, ka na dugu laje, ka u sen don misiri baaraw la.

Sisan, dugù bëe lajelen te je ka baaraw ke nögön fe. baaraw tilalen don dugu kinw ni nögön ce. O ju bora kèle la dugumögow ni nögön ce, fadenyakèle, min daminena kabini san 1957.

Denmisénw ka wale dòw be yen, olu fana ye kura ye a ko la, n'o ye nasanrafoliw donni ye nénajew senkoro, ka u yere nisondiya.

Bi-bi in na, do farala Jène dawula kan, bawo dijne tonba min nesinnen be kalan, Iadamu ani seko ni dònkok yiriwali ma, (UNESCO) o ye, Jène sugandi k'a ke dijne bëe lajelen togoladugu ye, min ka kan ka lakanà, k'a dème, walasa a ka to a danbe kono. O koson Jène be to ka dème soro nafolo la, ka bo farajejamana dòw la, i n'a fo Holadijamana, ka dugu so tijenew laben, a sankansow, ani a yoro barikamaw.

Berema TURE
Mahamadu KONTA

Kongo be jamana kono

Jekulu min nesinnen don dunkafa sabatili ma Mali kono, a ye laje do ke arabadon marisikalo tile 16 san 2005 faso ka jurukow némogoya so la. La je in némogoya tun be Madamu Lansiri Nana Yaya Hayidara bolo n'o ye dunkafa sabati jekulu némogo ye.

Laje in senfe, jaabi minnu soro la, Mali bagankow ni bagandumunikow ani sénékow ségeségeli hukumu kono, o fesefeséra. San 2004-2005 kónona na, a jirala k'a fo sanji ma laboli ke, ntow fana ye tijené sëbekoro ke jamana fan caman fe. Keréenkérénnenya na, sanji dëse de kera sababu ye ni balo caman ma soro, ka bagandumuniko géléya ka banganw fana koli minniji la an be waati min na sisan.

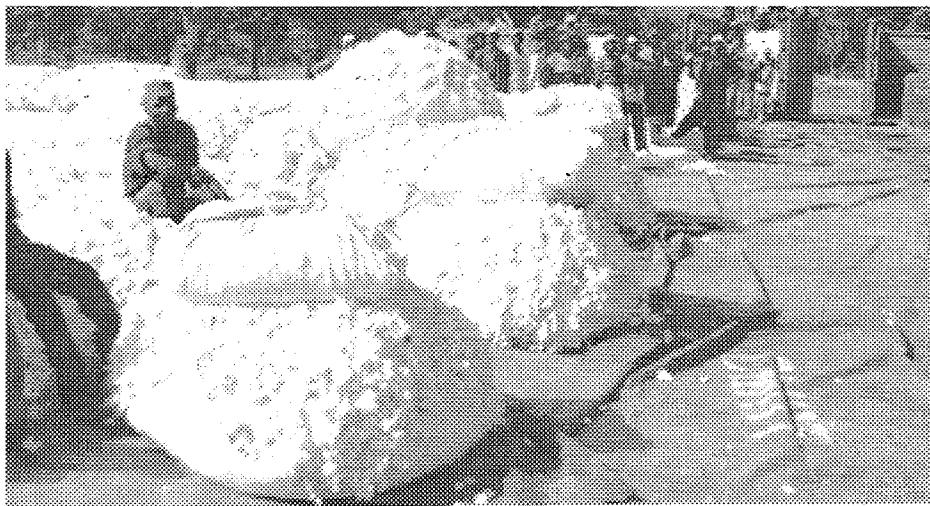
Malibaganw bëe taara joona jamana woroduguyanfan fe, Moritani taw nana olu no na Kayi ni Kulukoro ani Segu maraw la. O sanjidëse ni dumuntanya kelen ye Burukina ni Nizeri bagantigiw lase Menaka Mali kono. Baw fana fabaliya koson samiye temen in, jégew ma bugun. Feburuyekalo la san 2005, n'o kilo 1 songo sera dörôme 30 ma Bankasi Moti mara la, Ñorón a sera 50 ma Kayi mara la.

Jate ninnu bëe dalen nögön koro, a jirala k'a fo Kongo be jamana kono. Okutoburukalo laban na san 2004, géléya tun kofora komini 83 kono; sisan a kera komini 101 ye, n'o jama ka kan ka ben mögo 1.150.000 ma : komini 12 be Kayi mara la, komini 12 Kulukoro mara la, Segu mara komini 1, Moti mara komini 43, komini 22 Tumutu mara la, Gawo ta ye komini 7 ye ani Kidali komini 4.

A jirala k'a fo balo toni 20.993 ka ni joona kalo fila kuntaala; «OPAM» fana k'a jilaja toni 3.000 feereli fe Tumutu ni Gawo ni Kidali ani Kayi maraw la; gofrenaman ka toni 4.500 feereta keréenkérén yoro minnu jama ka ca kama.

Bakari KULUBALI
Dokala Yusufu JARA

Sikaso «CMDT» ye Kōdiwari kōriw san; mögo 6 minëna

Mali kōriko yiriwa cakeda n'o ye «CMDT» ye, a y'a to nin geleyaba in kōnō ka Mali kōrisenēnaw ka kōriw t'u bolo ka Kōdiwari kōriw san.

Ji dugulen ye bama ye, san 2003-2004 kōriko kanpajî na, Mali ye Farafinna bëe dan ni kōri koloma tōni 600.000 ye. Nka o n'a ta bëe geleyaw ma ban «CMDT» kōnō. Okéra sababu ye, Mali soro lakanabaaw k'u tege da cakeda in némogô 6 kan k'ubila sariya ka bolo kan. «CMDT» némogôba kōrō Mahamari Umaru Mayiga n'a kōrōsigi ladibaa kérénkérénna Siyaka Berete, Sikaso «CMDT» némogôba Usumani Z. Tarawele, Kajolo kōriko némogôba Mamadu Z. Kōne, Zeguwa kōriko némogôba, Samuyeli Zonu, Kajolo sénékuntigi Abu Daramani Berete, u 7nan ye Sikaso sénékuntigi Isa Sidibe ye; nka ale bilala, sabula a jeyara k'a fo a sen ma ye nin waleya jugu in na. Nin mögo 6 ninnu minëna k'u datugu mun kelen na ? Sariyatigw ka jaabi la, u ye foroba nafolo tijé. U tun bë Kōdiwari kōri san k'a kolobo, k'a kōri mugu feere k'a warì jigin u yere kun. Némogôjuguninnu yesefawarimiliyon 500 kunmaniya «CMDT» ma. «CMDT» ye bataki min don Mali soro lakanabaaw bolon'otun bë bolikōriko in kan, o sègeségeli nana ni tege dali ye ko in kise kan. «CMDT» lafasaton ka fôla, kōrimugutoni 256.000 feerela

da su la kasorô a feeretuma tun ma se. Mahamani Umaru Mayiga ye yamaruya di kōrimugu ka feere sefawari dörôme 100 walima 80 na, kasorô n'a feerewaati numan don a kilo 1 bë feere dörôme 200 walima 160. Burukina y'o waati kōnō k'a feere o la. lafasaton in ye Mahamari Umaru Mayiga ladonniya ko kōri te songo na, a kana a feere; nka a ma mögo si lamén, a temena ni kōri dasulafeereli ye.

Owaatila, sègeségeli jekulu minbilala ka taa Sikaso jateminew na, Mahamari Umaru Mayiga y'olu ka baara lajo, a ma son o sègeségeli in ma.

Sègeségeli kun tun ye ka san 2003-2004 kōrisorolen feerecogo jatemine walasa nafa ka soro kōri la. «CMDT» némogôba kōrō in ma son o baara in ka ke cogo si la, sabula a tun sigara a yere fe, a bë waleya jugu min na, ni bo

kelen te o kalama. Kōdiwari kōri tun bë don Kajolo fe Mali kōnō. Sikaso kōri izini némogô Umaru Watara y'o seere numan ye; sabula, o y'i ban Mahamari Umaru Mayiga ka feere können ma; ka bataki kë k'o ci Sikaso mara kōriko némogôba Usumani Z. Tarawele ma k'a jira o la, fo n'o ye seben dë tégénobila min b'a to ale ka son k'u ka baara kë. Usumani Z. Tarawele ma son o tégénobilaseben keli ma; o kelen Umaru Watara ma son k'a sen don Kōdiwari kōriko la. Mahamaru Umaru Mayiga n'a jénogon tōw tun bë Kōdiwari kōri san sefawari dörôme 32 k'a feere «CMDT» ma dörôme 40. lafasaton ka fo la, n'i y'a soro u tun bë Kōdiwari kōri in tōnō ke ka Mali kōriko geleya dōw wuli, o bë faamuya. A ma dabo «CMDT» mademéni kama, a tōnō tun y'u yere ka fenninisira ye.

«CMDT» lafasaton in ma sigi a bolo ma, a ye waleya jugu in lase jamana némogoyaso bëe ma: jamanakuntigi, depitebulon, faso ka hadamadenya ni seko ni donko ani nafoloko némogoyaso, minisirinémogô, sene minisiriso, baganmara ni monni minisiriso, kōriko nénaboyoroba, Mali baarakelaw ka némayaaso ani Mali sénékelaw ka tōnba.

Mahamari Umaru Mayiga n'a jénogonw ye tineni min fara «CMDT» ka geleyaw kan, o bëe jatemine bë senna, kasorô k'u lateme sariya ka bolo kan.

Moriba KULUBALI
Dokala Yusufu JARA

Mali ye batige baki 3 nini

Baw tigeli hu'kumu kōnō, baki moterima 3 bëna bila jamana fan dōw fe. Baki 1 bë ke tōni +0 tala ye, o bë bila Kulukoro. A to 2 bë ke tōni 20 talaw ye, olu bë bila Jafarabe (Ténénkun mara la) ani Faleya (Kejneba mara la). Baki ninnu jinini donna cakeda bolo min bë wele «INKO-Mali». Umusaka kuuru bë se sefawari miliyari 1 ani miliyon 63 ma. Wari in bë bë faso yere kun. kalo 10 dara «INACOP-Mali» ye baki ninnu sörli la.

Dokala Yusufu JARA

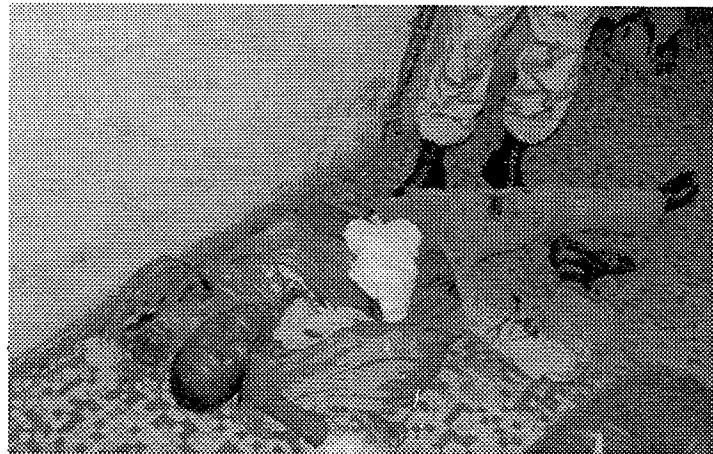
Tileganfenson do minena «BDM-SA» la

Maliyiriwalibanki n'o ye «BDM-SA» ye, marisikalo tile 16 sogoma san 2005 nege kanje 9 nan, temenen ni sanga 25 ye, nson do donna yen. O ye korolenko ye, sanga ni waati bëe la «BDM-SA» ssosolen

jama na, dow nakun ye warita ye, dow fana be na u bolowari kalifa. Kamalen do san 20 nogonna, a jokundama be hake la, farikolo finman, a tun be donkabolaw cela banki kono. Mogo si kelen ma jateba boli a kan kosebe, hali n'i y'a soro a yecogo tun ye kolosiminefen ye. Jininpatalon bulalama b'a la ka tiriko ziralama do don o kan ka laban ka dalibadulokiba don o kan, sebenkolow tara-taralen b'o la. Bagan dow fana b'a kanna ani a tugukanw n'a bolokanw na. A be fo marifa surunnin minnu ma «pisitole» o ni kalakise ni caman döni furamugu finman, ani garifinw ni bilemanw ni jemanwbaratu-baratulen kolonkisew la olu b'a jufaw kono.

Nson in nana a jo Fatu Kanakomo nefe waribowo kuntilenna na. Fatu Kanakomo sigilen be yen wariw boli kama ka di waritalaw ma. A ye marifa foosi ka bo a bara kono k'o da jo Fatu la, fo o be yereyere siran-bolo. Wari fen o fen tun be keneda la, nson in y'a bolo don wariw bwo fe k'o bëe fara nogon kank'a ke a ka kilo 50 manaboro kono k'a nesin waribola wëre ma. A y'a soro o kelen be k'a ka waribowonin dasogo a yere dala. A y'o bagabaga n'a ka marifa ye ka dese, o ma son k'a ka woda yele.

Kaporali Mahamudu Dunbiya min ye lakanabaaw do ye «BDM-SA» la yen, o donna k'a soro a b'o bagabagali in

na. O yoroniñ bëe la, a ye marifa nesin o ma, o y'i fara nogon kan coy, sabula marifa tun'to bolo. Tuma minna nson in y'a don kow bëna geleya a bolo, a y'a kunda banki boda kan n'a ka borokonowari ye. O bëna ni lakanabaan ninnu ka nemogo kaporalisefu Sidi Amadiyari donte ye, a ne be Mahamudu Dunbiya mosonnen na i ko fen wëre. Sidi y'a jira nson in na, a ka marifa jigin k'a boloboro fana bila. Agirinna ka marifa da jo Kaporalisefu fana na; nka o bolo teliyara a ta ye. O ye mugu wuli a la, a yerekera duguma. Lakanabaaw y'a ta ka don u ka sonin kono. Aka bugunmatigeseben kan, a yera k'a fo a togoye Mahamudu Japikile ye, ka bo Bankasi mara la Moti. Japikile ni Ogotinbe bëe ye kelen ye, u be nogon jamu lamine. Mun na a y'a naniya ka na sonyali ke nin banki in kono tile yere fe? Danyerela kojugu don. Jininkali gannen a la, a y'a jira ko Alifa ka mogow y'ale lajaaba Gana jamana na, o de koson, ale fana ye naniya siri ka n'a yere moné bo. A jininkalen k'o ye Alifa jumen n'a ka mogow ye, o jaabili ma masoro a fe, lakanabaaw y'a ta ka taa a furake «Gabiriye li Ture» la. Dogotoro Nuhun Jaane y'a jira ko Mahamudu Japikile joginna a tegefura n'a disi la fo ka taa a fogonfogon sogoo ka joli jigin a kono

Gameri A. DIKO
Dokala Yusufu JARA

Sirabakankaara

Kabini fajiri, tile kuuru fo ka taa dugu tila, i tulo be bolifénw temekan na dugubaw kono. Minnu yamaruyalen don ni bolifén bolili ye sariya kono, olu man ca. O de koson sanga ni waati bëe la, n'i ma ben ni sirabakankaara do ye, do n'i kasaara walima i yere ka do kasaara. Bëe korotilen don k'a taayoro magen. Kasaara ninnu sababu ka ca; feren numan te bolifén döw la, döw menna kasoro u ma taa segesegelyoro la, bolifentigi döw fana te siraba sariyaw don. Siraba sariyaw donbaliya kera kasaara do sababu ye

Bulukasunbugu turune na tarata sogoma marisikalo tile 22 san 2005, nege kanje 7 nan temenen sanga 10 nogonna. A kera ka ne yere jolen to o yoro in na sotarama makono na ka taa n ka baarakeyoro la n'o ye kibaru ye. Setenintigi do, arasajan digilen b'a kun na, a si be san 20 nogonna na o bora Bulukasunbugu kono na, k'a bëna Kulukoro gitörönba cétige; Möbili min be wele RAVDA n'a nimoro ye J 8733 MD ye, o ni dafalen tun be ka kunda Kulukoro fan kan. Setenintigi in tun te boliba la, a kelen k'a don a tene se ka gitörön cétige tuguni, a sinna k'a jo sira cemance la. Gitörön ye 2 ye nogon kerefe, banbali b'u ni nogon ce ka yeelenbolanw tugu-turu o kan ka taa. mobilitigi tun be ka boli ni fanga min ye, o ma se ka jo. A y'a jini k'o gitörön bolo bila ka banbali cétige ka gitörön bolo do mine ka bo mototigi kofe. A ma ne min k'o kera, yeelenbolan karila ka bin, möbili kalima ka taa o jan ni metere 30 nogonna ye moto kofe gitörön kan mobilitigi ka soro k'a yere foosi ka bo a ka möbili jannen kono. Möbilitigi do ka soro k'a ta ka taa n'a ye lapitani; hali ni nege m'a fan si wagasi, a be son ka mugu. An ka soro ka munumununsaalo ke RAVDA jannen ni arasamani dala, o ne bilennen i ko mogo mi silen a nena.

Dokala Yusufu JARA

Kalata sariyaw latilenni

Politikitonw ni marabolow minisiriso be kalata sariyaw latilenni na. Laje in nemogoya be marabolow minisiri Kafuguna Kone bolo; a tun be boli sariyasen 65 nan ni 131 nan ani 150 nan kan. Hakililajigin na, sariyasen 65 nan ye sariya kura ye kalata sariyaw la. Mogo minnu be daw ka jama hake sorolen labinni warimugu walima ni nafolomafenbaw ye, a dabora olu pangili kama.

O sariyasen kelen in be ka mogow fasan nogon na kosebe; sabula, daw y'a jira ko waleya in jate mine man di, seere jonjon te soro a la, a be ke mogo min na, a joyoro t'o ka mogo sorolen hake fana na. Dow fana y'a jira k'o jate mineni ka kan ka don «isiyew» (huissier) bolo. U ma se ka ben sariyasen 65 nan kan fiyewu. Marabolow minisiri Kafuguna Kone y'a nini a ka bila waati were la bee k'a hakili jagabo a kan kosebe.

Sariyasen 131 nan fana gelyara, ale fana ye sariya kura ye kalata sariyaw la. A b'a jira ko ni sorodasi min b'a fe ka Mali jamanakuntigya nini, o ka bo sorodasiya la pewu kalo 6 ka kon jamanakuntigikalata kanpani ne. Ni a tigi ye sorodasi zenerali ye, a ka soro a bolo bora sorodasiya la a be san 5 bo. Dow y'a jira k'a bee lajelen ta kundama ka ke kalo 6 ye. Dow fana ko ni sorodasi bolo bora barala la kaban, san 5 ko man kan ka da o la tuguni. Politikiton fanba y'a jira ko a mana bo da o da fe, san 5 makononi ka ca.

Marabolow minisiri Kafuguna Kone ka fo la, sorodasijalaw dannatigeli ye gansan ye, sabula sariya in te wuli. Minnu y'a jira ko zenerali te bolo bo sorodasiya la, Kafuguna Kone y'o jaabi ko zenerali be bolo bo a san 62 la.

Laje in senfe, nininkali kera ni depitekalata jaabi be se ka don jamanakuntig bolo sanni a ka foroba lase jamanaden tow ma. Dow y'a jira k'o be ben, dow fana y'a jira, a ka to a cogo koro la, sariyasoba k'a lase jamanaden bee ma nogon fe. Laje nata be boli «CENI» ka baaraketaw n'a mogow tacogo kan.

Baaraw kuncera ntenendon

mariskalo tile 14 san 2005 ni jekulu min nesinen don kalataw ma Mali kono n'o ye «CENI» ye, n'o sariyaw fesefeseli ye. Kuma cayara kosebe «CENI» ka baaraketaw kunkan, o mogow tacogo ani kalatasebenw sorcogo u tigif fe;

Politikitonw y'a nini «CENI» mogow tacogo ka yelema. Korolen jekulu 5 mogow de be ta, n'o ye kiiritigelaw ka lafasali jekulu, musow ka jekulu, soronadonnaw ka jekulu, diine nemogow ka jekulu ani hadamadenw ka josariyaw lafasa jekulu.

Politikitonw b'a fe olu tali ka don hadamadenw lafasajekulu bolo.

Marabolow minisiri manacilasejekulu ninnu kelenma ma don min na, politikitonw sago don tile 15 ka di jekulu bee ma u k'u ka mogo sugandi «CENI» kama, sabula sariya min be yen kakoro, o ma furance faranfasiya o kan. Jekulu min be sigi fanga fe, yelema doonin donna o la; politikitonw doncogo y'o la cogoya saba ye : politikiton minnu kera jekulu ye, politikiton minnu te jekulu kono ani

politikiton minnu te fanga kan fo. U kelenne bee be mogo 1 di jekulu kelenma kama. Anjina kalatasebenw ka forobabu ni tegenobilasaben ye. Nka kalatajedonbaaw y'a jira ko kalataseben boli sariya kana yelema, o kana ke sababu ye ka gelyaya don a ko la.

Fen min ye nemogoya janisebenw tegenobilali ye ni sariyasen 57 nan b'okofo. Nemogonyajinina minnutogo be seben kelen kono, sariya b'a wajibya olu kana o seben integenobila nogon fe yoronin kelen. Dow y'a jira k'o waleya kera gelyaya ye komini nemogoya jinini temenen in.

A jirala k'a fo o sariya ka to a no na ka da ko damado kan : A folo, seben kelen tegenobilali nogon fe, o de ye nemogoya jinini sariya ye. A filanan, mogo min be jamanajemogoya jinina, o man kan ka saliya ka taa o nemogoya jinini in sariya labato.

Kalata sariyaw latilenni daminen fo k'a kunce, fen min lagosira politikitonw fe kosebe o ye nemogoya janiseben tegenobilali dabilabaliya ani kalatasebenw foroba bobaliya ye.

Berema DUNBIYA
Dokala Yusufu JARA

Mali jamanakuntigi tun taara Moti

K'a damine Seware fo Moti dugu kono, jama sebekoro bora ka jamanakuntig Amadu Tumani Ture kunben sibiridon mariskalo tile 19 san 2005. Banbali min jora Moti dugu donda la san 1922 waati, ka ji kunben o lafereli ani Moti sugu lakurayali, jamanakuntigi tun taara olu tufadenfolow sigi.

Moti sugu jora kabini san 1946; a bena lakurayali k'a sankansojo. jukorola

be ke sugu ye, kalalikelaw ni bolofendilannaw be yelen sanfe. A baara be ke kalo 15 kono. banbali min kuntaala ye metere 1218 ye n'a fiye ye metere 15 ye, sojenamaw bena jo a kan, ka kanelankolon dow bila ani sennayaalayorow ni mobiliyoyoro 400 nogonna. Kalo 30 be k'o baaraw la. Sugu lakurayali ani banbalikanna in donni ba la o be ben sefawari miliyari

4 ani miliyon 500 ma. Moti misiri min jora san 1933 waati, o lakurayalibaaraw be seenna kabinisan 2 0 0 4 nowanburukalo ia. Ziseli takisili min ye tubabu ye ni misiribaara in nemogon don, o y'a jira ko tila bena ke a la san 2006 konoona na.

Alayi LAMU Dokala Yusufu JARA

Batakiw

Kodugu lakoliso tufa folosigili

Kodugu ye dugu ye min be
Dugabugu komini na Kati mara la;
sibiridon marisikalo tile 12 san
2005, a lakoliso tufa folo sigira.
Lamerikenw ka demedonjekulu min
be wele «Ofifiye», o bëna baara in
ke. Kodugu ni dugu minnu be
danbo, olu bëe lajelen ka mögo tun
be kene kan ka fara Donbila komini
nemogo n'an yerew ka komini
nemogo kan ani koduguka minnu
sigilen be Bamako, olu bëe nana
kene in nemamaya. Kalanso in
tufaden folo sigili kera nemajeba ye
dugu n'a lamini mögow fe.
Lakoliso 3 bëna jo ani lakoli
nemogoyaso ni négénw; a jirala k'a
fo sefawari miliyon 30 ani 105.000
bëna don baaraw dafe. Dugu be
miliyon 3 ani 105.000 bo,
demedonjekulu. «Ofifiye» b'a to
miliyon 27 bo. Dugu selen te k'a
niyoro bëe soro folo, nka, an wulilen
don k'an jo walasa nin here in kana
taa k'an dan.

Isa Jalo ka bo Kodugu,
Kati mara la

Motobatigiw be jini ka bëe ke dabaato ye

Waati bëe n'a lako don. Bi, motobaw
cayara, u kasaaraw fana dantemé
cayara. U ka mögo kasaaralen fanba
bëe be sa.
K'a damine san 1992 la, ka n'a bila
san 2001 na; Sotaramatigiw ka
kasaara tun kera damatemewale ye
Mali kono yan. Faamaw y'u joyoro jira
o la, sisani caman bora olu ta la. An
nana a ye san 2003 ka se 2004 ma,
don o don, motoba kura tigiw ka mögo
fagata de ka ca sirabakankasaaraw
la bi. Ni faamaw ma wuli k'u jo o fana
na, motobatigiw be jini ka bëe ke
dabaato ye.

N'iye jateminé ke, dugu je oje, dökélaw
de be bo duw kono ka taa du dahirime
jini; kemesaradala, n'a fôra don o
don motobatigiw ka mögo 25 faga olu
la. Kelecogo te faantanya na dugubaw
kono.

Yaya MARIKO ka bo Kalabankoro
Kati mara la

Poyi : Muso ka hake

Cé ka soro te basigi muso ko.
Cé te lafiya muso ko.
Cew, a'ye musow ka hakew to.
Tognoni ye hakemako ye.
Faw be se k'u denw haké ta.
Cew be se k'u musow haké ta.
Juguya be mögo ka soro nagasi.
Cew be musow segen, ka don u n'u
ka soro ce;
O be denbaya meen segen na.
Muso ni lafiya ni deme ani kalan ka
kan.
Yiriwali sun ye muso ye.
A'y'a'janto musow ka hakew la.

Amadu SOGO ka bo Teredugu
Timisa komini na, Tomina mara la

Koori togo man di bilen

Tipe yere la Fasunbugu yan, koori
togo man di bilen; sabula,
cikelakolidenw t'a la ka cikelaw
tulolakuma duman fo. U y'a jira
waati do la, ko dugu bëe k'a ka koori
pese a yere ye. O kelen, bëe lajelen
y'i ta pese.

O temenen ko, tonsigi do senfe, o
cikelakoliden kelenw ko senekelaw
ma, «a' ye labenw sabati anw yere
bëna kooriw pese k'u ce ka taa u
lasago mangasa kono, sabula izini
te yen folo». Cikelakolidenw k'a dòn,
ko anw senekelaw t'a fe k'o kuma
men tuguni an tulo la.

Mali la yan, senekelaw be sen
maajumankoto ke, n'a fôra nin ye
nemogow ka kewale ye ka nesin olu
ma, o tuma na an bëna an ko yoro
jumen, ka taa an ja yoro jumen?

Sumayilate Kulubali ka bo
Fasunbugu,
Kula komini na Kulukoro mara la

Poyi : Dibi man ji

Ni n ko dibi, sudibi ko te.
Ni n ko dibi, nedibi ko te.
Hakili dibi ko don.
An ka kalan ka hakili bo dibi la.
N'an ma kalan sisani.
An te se k'an yere bo ko la, kalan be
hakili dayele

Ka yiriwa sabati.

Kalanbaliya man ji.

Dawuda TARAWELE ka bo Jokuru-
Nambébugu, Bénduguba komini na
Kita

Poyi : Motoba y'an tögo

Siniwamotow, aw ni ce, a' ni wale.
E de nana an teriw tila an na,
k'an koli hali furu la, A' y'an
balimantanya,
K'ansontanya ani k'an bagantanya;
Ka laban ka finikoféero bila an na.
Nka tognoni in tilala anw n'i ce.
So ma se ka jo k'e bila o kono.
Sisew be bo k'i kan, sanji b'i gosi
kenema.
Motobaw y'an bolo ban.
U sansongo ka nogo u ladonsara ye.
Usumani Sanogo ka bo Kucala
Sikaso mara la

Jamana in faantan folo

ye senekelaw ye

An ka jamana nemogow ye miiriya
numan min ta ka nesin senekelaw
ma, mögo caman y'o kuma kelen fo,
nka u si ma se k'a waley. jamana
min mana a ka senekelaw ka netaa
bila boloko la, o jamana ka netaa te
sabati, sabula a ka netaa sirilen don
a ka senekelaw ni baganmaralaw ta
la.

Faantanya kéléli feere jenjor ye sen
ni baganmara ye. An ka jamana in
faantan folo ye senekelaw ni
baganmaralaw ye. Jamanakuntigi ka
laseli do senfe, o y'a jira k'u be
senekelaw ka netaa bila jamana ka
netaa nekun na.

Ne be «CMDT» nemogow nininka,
yali koorisene na to tan wa ? Halisa
koori dòw ma pese, koori dun senekun
ye du ka musakaw nemaboli ye, i n'a
fo sojow, nisongosaraw, musofuruw
ani kó werew. «CMDT» nemogow,
a'y'a file filelan na, walasa koorisongow
ka sara joona.

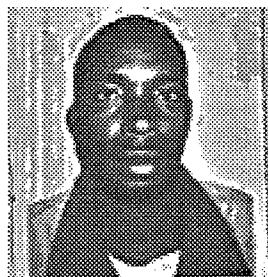
Daramani KULUBALI ka bo
Makana-Bamanan,
Badenya komini na Dafela, Kita
mara la

Nsonw ko senekekemisiw te cike ninan

Gelyabé Zan
K u l u b a l i
komini kono
ninan; n'o ye
Korokoro ye.
Marakakungo
sugu la,
keningesongo
ye döröme 29
ye, sajn' ye
döröme 30 ye, kaba ye döröme 20 ye,
so fana kilo 1 ye döröme 60 ye.

Jamana nemogow k'a laje ka feere siri
baloko la sanni gelyabé ka wara.
Waleya jugu do bë senna anw ka
komini kono sisani, nsonw ni mobili bë
taa werekonomisi belebeleba mince ka
taa. U b'a faga k'a sogo ke u kun ka
taa. Kona ye dugu ye, Marakakungo
kerefe kilometre 5, nsonw taara
seben nörö yen balikukalanso dala ko
«senekekemisiw te cike ninan». Alamisa
su k'a dugu je juma na, u y'a waleya.
U ye sarimisi 2 mince hamadibugu la
marisikalo tile 4 san 2005 ka n'u faga
Marakakungo ni Korokoro ce gitörönda
la. Hamadibugu ni Kona ce ye
kilometre 2 ye. An b'a jini jamana
lakanabaaw fe, u k'an deme k'an ka
bagaw lakana.

Jankile Solomani KULUBALI ka bɔ
Korokoro komini Zan KULUBALI la
Marakakungo

Jankile Solomani
KULUBALI

Poyi : Hami banna

Fasokan kalanni tile bora.
O jelen walawala i ko ntori tege.
U y'i bo k'i turu, u m'i koori, u te ji k'i
koro.
Finé duman min cilen file nin ye,
n'o ye «FODESA», «P.A.S.A.O.P»,
«SAHEL 21», «P.R.P» ani «ADAF/
GALE ye.
I na balo fo baloko numan,
Kolombaw bë ka sen i sonni kama,
Simantufaw bë ka gosi i koorili kama.
Siga t'a la i te to nin fingifanga in na.
I bëna wuli k'i jo colonwu, k'i diliw
saran dugu la dijé fantan ni naani fe,
ka ke dijé kan balolenw do ye.
Jamanadenw ka kan ka Ala ni
demedojekuluw barikada, k'u cesiri
kalan fe.

Seba KULUBALI ka bɔ Cekurala,
Jijenin komini na kolokani mara la

Poyi : Tasiw kunayara

Saya bë bu dun, a te togo dun.
Kunun temenna, an bë bi la.
Dugukolo kongora,
Kaburuw fara,
Taasiw kunayara,
Danbew dogoyara.
Bi ma dijé dan.
Biton, Segukoro disiba ;
Babenba, Sikaso dankelen ;
Samori, Wasolon cëba ;
Jose, Belédugu kankelentigi ;
Aw ye dijé doni a' kun ;
K'a finiforo, k'a baraforo.
K'a funun i ko kote.
K'a jongiria'senkoro iko sunkurunni.
Tura kelen sinsanfaraw aw bë minni?
Aw sara, nka a' ma malo.

Zanke JARA ni Aminata TURE ka
bɔ Cekurala, Jijenin komini na,
kolokani mara la.

An Farafinw yere te nogon fe

Dijé kono bi, ne haminanko ye kelaw
bë se ka nogoya cogo min na. Libi
jamanakuntigi Mohamari Gadafi bora
yan a ma meen folo; à ka kumalasela

y'a jira ko : «Ne hamie ye
Farafinjamanaw ka se ka fara nogon
kan ka ke jamanaba kelenye. Anjugu
farajew y'an fara». O kuma in ye tige
ye; nka, an farafinw yere te nogon fe;
sabula, tubabuw ka kow de ka di an
ye ka teme an yere taw kan. Bees ko n
ka ke fentigi ye kasorō n ma baara ke.
Diyagoya bənbaliya bë na. Ne hakili
la, Mali de kera jamana folo ye k'a
bolono bila «U.A» sebenba la. O ye
dabalibanko ye ne bolo; sabula
malidénw yere bë ka nogon bila don o
don.

Yali Farafinna bë se ka fara nogon kan
seben kono ten, n'a kono kow ma
waleya ?

Hamadi Aturu BOLI ka bɔ Danbana,
Kofeba komini na Kita mara la

Telefoni bilala balimaw no na

Sisan warikogeleya sababu do ye
telefoniko ye.

Mogow b'a la k'a fo wari tununna;
nka n'i ye telefoniko bɔ a la, a to b'i
den.

Yanni san 2000 bë se
tegekonoteleponi tun te mogow bolo.
Kabini Maliteli damine na san
2000, ka Ikateli fara o kan san
2003, wari taada wère sorola ni
balimaw jigi tuguli te.

Folo, i tun mana se balima min ma
demepini na, o tun b'i son. Nka
sisan, jigitugu bë jini ka ban
balimaw ni nogon ce. I na o na, ko
sisan ka gelén. 500 kariti ni 1000
kariti dun te ban u ka Maliteliw n'u
ka Ikateliw kono. Telefoni bilala
balimaw no na anw fe yan.

N'i ye jateminé ke, Bamako jama bë
mogo miliyon 2 bɔ, kemesarada la
tegekonoteleponi bë sorola mogo 80
bolo. Telefoni 4 bë daw fe :
baarakoyoro ni sokonona, ka fara u
ka Maliteliw ni Ikateliw kan. Wari bë
taa nin kelenna bëe musaka dafé; a
fo balimaw niyoro tēna dogoya ? N'o
te wari ma tunun.

Yaya MARIKO ka bɔ Kalabankoro
Kati mara la

Seko ni dɔnko

Kalankene N°26 nan : Duguyiriwalikalanso dayełeli, jamana joyɔrɔ, andemebagaw joyɔrɔ.

III. Jamana joyɔrɔ

duguyiriwalikalanso dayełeli n'a ka netaa sabatili la.

Jamana joyɔrɔ ka bon kosebe duguyiriwalikalansow ka netaa sabatili la. An be don min na i ko bi, ni jamana y'i sen bo duguyiriwalikalansow demeni na, a ko be dabila. Nka jamana fana demenen don an terijamanaw fe ani demedonjekulu dow.

Jamana joyɔrɔ ye ka :

- jekulu sigi komini ani marabolo kono min ka baara bee lajelen be nesin duguriwalikalansoko baaraw sabatili ma ;
- Sariyaw laben minnu be duguyiriwalikalanso ko bee lajelen pereperelatige ;
- kalansenw boloda, k'u kalancogo an'u taabolo pereperelatige; ka ferew tige o bee lajelen ka se ka bo a sira fe.
- i jo ni karamogow kalanni ye kudayi;
- i jo ni karamogow degebagaw kalanni ye ;
- i jo ni baaraw kiimenibagaw n'u kolosilibagaw fana kalanni ye ;
- konenabojekulu minnu sigilen be duguyiriwalikalansow kunna, ka olu fana kalan u ka baaraw kecogo numan na ;
- kalan kecogow kolosi karamogow ni kalandenw nofe; kalan nemogoyaso kuntigi ka korsigiw b'u jo n'o ye ;
- seereyasəben di kalandenw ma u ka kalan mana tiime;
- dugumogow deme karamogo ka sarako la ;
- feere tige kalandenw ka baaradegekalan ka sabati ;
- baaradegekalan keyorow laben kalandenw ye ;
- kalandenw deme baarako la kalan tiimeden ko.

IV. An demebagaw joyɔrɔ, n'o ye

demedonjekuluw an n'an

- terijamanaw ye :- dugumogow demeni duguyiriwalikalanso joli la, an'a konomisenw soroli ;
- dugumogow demeni kalanminenw soroli la;
- deme keli duguyiriwalikalansow konenabo baaraw labenni na ;
- kiimeni ni kolosikelaw demeni u ka

baara kecogo numan na ;

- deme keli kalan ni baaradege kecogo numan nasiraw la ;
- dugumogow demeni kalandenw ka se ka baaradege kalan ke konuman.

-dugumogow demeni u ka se ka baara sorø kalandenw ye, kalan tiimeden ko; Mahamadu KONTA

Dukene tannan : Beledugu Furusira

Furuninitaama ye ko nəmajolen ye, gasi nəsiranye koson. mogo si t'a fe i fiñemako ka lakodon furusira kan. Ladamuko numan kunba do y'o ye an ka sigidaw la. Ni bi te, fugari ni nson ani hakililabanabaato tun balilen don furu la, sabula, fugari te se a yere koro. Nson balili furu la, o ye furunogon kunmasuulili fəgencogo ye. Walasa ka ni lakana ladamu sira fe furu kono, folomogow tun te son ka hakililabanabaato do di mogo kene ma, walima k'u fila di nəgən ma; Hadamadenya lakanani ma damine bi. Maaya sankorota sariyaw kera seben ye k'u kalanbaaw caya an be don min na i ko bi, nka o n'a ta bee u be ka sebekoro folonkonto senw koro don n'a duguje.

An delila k'a fo an ka dukene do la ko furu masirilan folo ye bonya ye. O bonya kelen man kan ka manamanamine; a be damine kabini furuninitaama don folo fo ka taa mogoya ban.

O b'a jira ko furu ma dabo don kelen kama, i si n'i n si ko don. Beledugu mara la, an ka jatemine bora furu kecogo kan. Furu ye fənba ye, ce ni muso fila dama ceko te, du fila walima dugu fila dama fana ceko te. Sigidalako de don.

An ye furusira kunnafoni sorø Koninba Tarawele fe ka bo Cetigila, Kolokani komini na.

Ni dunanko don, ni muso kofora furuninic ye, mogo kelen seere te, a n'a jənogon do be taa u nəda muso in kan feere la o ka dugu la, walima u b'a jojolima a ka dugu dafesuguw la; O taama folo in be wele beledugu mara la «musomafile». Ni muso in yənəna ye furuninic in dungs ye, a yənəna dama fana te, fo u ka baronin bila a la k'a kumakan mən. o kofe, furuninic binogoke walima a fa koreke walima a koreke do be sorø ka woro tige ka taa a siri jatigi kerenkerennen do la dugu kono, o ka muso in jini a ye furu la, a b'a fe k'a di karisa ma. Ni furuninina n'a jatigike, te nəgən dən kosebe, u be fen saba in faranfasiya nəgən ye, n'o ye fugariya, nsonya ani hakililabanabaatoya ye. A be sorø k'a komasegin ka denfaw kumanogonyani to a jatigike bolo fen saba ninnu nininkali ani ni du in walima ni dugu in ni den in sorø ka kan.

O ye furuninitaama siñe filanan ye. Nkalon tun te tige furunini na, a kana ke do ka du ci sababu ye. N'u ni den in sorø ka kan walima n'u t'a sorø o be fo jatigike ye ko faw ko ten.

Furuninina siñe sabanan jaabijini na, a ni woro tan wəre be na a bolo. A jatigike mana a jira a la ko muso

be di a ma, don fana be da a ye a ka na ni surɔfɛn dɔrɔmɛ 1000 ye, den be labila a ye. Furupinina siŋe naaninan, a ni woro tan be na ani surɔfɛn fɔlɛn dɔrɔmɛ 1000, a ni jatigikɛ be je ka se faw ma furubulon kono furu laadalafɛnw dannatigeli kama. Bisimilalifoliw kofɛ, jatigikɛ be fɔlɔ ka surɔfɛn in di, laadaw be fo : nɔsegi 1, badɛgɛ 1, finimugu metɛre 6, kogötigɛ 1, wolosirabarafasiramugu ani surɔfɛn 1000 wɛre ni furunafolo 15.000 yere. Furunafolo sarali be se ka damine muso labiladon na k'a ban sanni muso furasidon walima a kɔnobodon ce. N'o te laadalafɛn to bee be sara furasiñena sɔgɔmada furubulon na. Furusirataama laadaw fana be fo dutigi fe ka tugu furulaadaw la : Fo ka muso se cɛlataa ye, san o san furusira be taama, kalo saba o kalo saba taamako kelen. Furusira be taama ni : kɔnbilen 4, woro 50, denbason 400, barokesara 200, kolijisɛenɛsara 200 ani kundasara 200. Furusirataama be ke ten cénimusoya t'a la fo ni muso donna musoya la tuma min na. O sɛgesegeli be denbaw bolo. N'a dona musoya la tuma min na, olu b'o fo faw ye; Furusiri be ke. Furusirifɛnw ye : kɔnbile 2, samara 1, ani musɔrɔ 1.

Ni se be cɛlakaw ye, u be se ka furusirataamafɛn bee sara siŋe kelen. San te tɛmɛ k'a juru to ce la, n'o kera a be fara o sannayelema taw kan. Ni ce b'a fe k'a muso singa yanni kɔjɔ ce, o laadaw ye taafe 15, samara 2, woro 50, musobilafɛn dɔrɔmɛ 1000 jisɛenɛsara 200, barokesara 200, ani kundasara 200. Singani be damine fobonda waati k'a kuncɛ samiyedonda waati. A laadalafɛn ninnu be sara muso kɔmasegindon a bilabaaw fe a faso la. Ni se be mogo min ye Belédugu, o b'a muso singa san o san fo a kɔjɔ ka ke. Duguw laadalafɛn da be se ka caya ni nɔgɔn ye, n'o te a bee ye fɛn suguya kelenw ye.

Dokala Yusufu JARA

Balikukalan ma sabati Mali kɔnɔ

Ne nisɔndiyalen be nin bataki ci Kibaru nɛmɔgɔ ma an'a baarakɛlaw, ka u fo, ka u walejunmandon.

N be arajomali baarakɛla bee fo dan te foli min na.

N b'a fe ka kuma balikukalan kano. Balikukalan ma sabati fɔlɔ, sabu a fora kobalikukalan bɛna don lakɔlisow kɔnɔ kono, an ma nɛ ye a la fɔlɔ de. Sabu kabini lakɔli daminɛna ninan san 2005 kɔnɔ, an ma lakɔliden kelen si ye ko a be ka balikukalangafe kalan. A fora ko k'a ta kalanso fɔlɔla, ka taa sewɔɔrɔnan ma, ko balikukalan bɛna don olu kono. Nka n'i ye lakɔliden min jininka a ka balikukalangafe kelen dɔrɔn labo, o te sɔrɔ a kun. A b'a fo ko u ma kalan o la. O tuma kuma min fora, o ma sabati. O la, ne b'a fo Mali faamaw ye, u ka balikukalan don bala Bamako. Don o don, D.N.A.F.L.A be ka balikukalan karamɔgɔw kalan, nka halibi, a ma sabati Bamako. Bamako min ye faaba ye, n'a ma sira sɔrɔ yen, a bɛna sabati cogo di ? N'i y'a ye fanga dɔɔnin be balikukalan na, obora togodalamɔgɔw la. Olu caman be se ka u ka dugu sɛbenkow nɛnabɔ u yɛre ye balikukalan na sa, an b'a nini faamaw fe, u ka dɛmɛ don balikukalan na walasa a be sinsin cogoya min na jamana kono.

Yaya MARIKO Kalaban-Kɔrɔ, Kati mara la

Kibaru hakilila

Kibaru b'a jira an balimake Yaya Mariko la, ko a ma fosi fo ni tine te. An be don min na i ko bi, balikukalan fanga dɔgɔyara Bamako, ani jamana yɔrɔ caman na, nka a ma dabila pewu. San tan bolodara dijɛe kalanko yiriwalitɔnba ka yamaruya kono, n'o ye UNESCO ye, balikukalan dɛmɛni kama. Kalanko minisiriso be labɛnw na, gofɛrenaman ka yamaruya kono, ka Mali ka san tan in jate minɛ balikukulan kono, a nafolokow, kalan ka kan ka ke kan minnu na an ka komini kelen-kelen kono, ani gafekow. Mali ka san tan balikulan daminɛna san 2003, a be kuncɛ san 2012.

An ka kanw kalannidamine na lakɔlisow la a ka ca ni san mugan ye bi. kabini san 1979. Kalan be ke bamanankan na, fulfulde, soninke, kɔrɔbɔrɔkan, dɔgɔso, tamaseki, bomu, siyenara (n'o ye sinafɔkan ye), mamara (n'o ye miyankakan ye) ceyaxo (n'o ye bozokan ye) ani kasonkakan. A fora cogo min na, o don. An ka kanw be ka kalan dugumakalansow la, k'a damine kalanso fɔlɔ la, fo wɔɔrɔnan na, nka u ntubabukan be ka kalan nɔgɔn fe.

A be fo o de ma ko kanfilajekalan. jamana kɔnobi, kanfilajekalantelakoliso minnu na o ka dogo.

Nka i b'a sɔrɔ halibi, lakɔlisow dɔw la, tubabukan fanga ka bon ka tɛmɛ kanfilajekalankan. Fɛɛrɛ min bolodalen don kalanko minisiriso fe, o ye ka dugumakalanso bee don kanfilajekalan na, o kofɛ a be yɛlɛn ka se kalanso tɔw ma.

Duguyiriwalikalansow fana be senna. O kalan be ke fasokan ni tubabukan na, k'a kuncɛ ni baaradegegekalan ye. Gɛleyaba de be nin bee la : nafoloko, gafeko, minenko, karamɔgɔko. O kofɛ mɔgɔ caman be yen halibi fasokan kalanni ma minnu kun minɛ, faamaw b'o la, faantanw b'o la. Fasokanw lafasabagaw ka u fanga ke kelen ye, ka siga-siga bo bee lajɛlen dusukun na, k'a jira ko yiriwalicogo si te an ka jamana na ni fasokanw ma yiriwa, bee lajɛlen ka kalan sɔrɔ nɔgɔya la.

Mahamadu KONTA

Poyi : kalosa

Doniba be kalosa kun.

Samaraw ni finiw julu be ta.

Wariw ni baarakɛminɛw julu be ta.

Min be baara la, o ko kalosa.

Min te baara la, o ko kalosa.

San ye kalo 12 ye.

Kalo dɔmana sa, dɔ wɛre sarati be da.

An ka kalow ta u tɔgɔ ma, k'an ka layiduw ta

Gɛleya ni kunkokola ye bee ke kanntan ye

Faraban Balo ka bɔ Fuladugu-Kotuba Kita mara la

Minisirijemogō ka taama jamana kōnō

Mali kalanko bē dabolo jugu min kan sisān, a nininen don bē k'a seko ke geleya ninnu wulili la. Fērē minnu bēna tige, u kana ke nōgoyadonfērew yētuguni, fo u nōka ye kalanko nētaa la kosebe. O de ye minisirijemogō Usumani Isufi Mayiga wulikun ye, ka jamana marayōrō bēe taama.

Usumani Isufi Mayiga ka jamanataama in kunceli kalanko kan, sibridon marisikalo tile 12 san 2005, a ye lajē dō ke ni Bamako kalanjemogō ye. Tile tun bē nini ka dōgoya u la, sabula, Bamako, kumatala cayara ni Sikaso ni Gawo taw faralen ye nōgon kan. Mogo 30 nōgonna ye kuma tak'ufela fokalanko kan. A bē san 10 bōbi murutili ma ban kalansow la; Mali kalansoba fanba

bēe bē Bamako; wajibi la geleya min mana faaba kalanko silasa, o kōlōlo bē yēlēn jamana fan tōw kalansow la. Akademi 2 bē Bamako, kafu 12, Lise 71, baaradegekalanso 72, sannayēlēn kalanso 14, karamogō kalanyōrō 1. Denmisenninladamuyōrō ye 144 ye, o denmisenninw kuuru ye 13.804 ye, musomannin ye 7.210 ye, cemannin ye 6.594 ye. Karamogō 839 b'u kunna, muso ye 307 ye. Kalanso minnu bē wele «Sipesiyali», olu ye 5 ye, kalanden 838, musomannin ye 351 ye. Goferenaman ni kenyēreyew ka dugumakalanso ye 734 ye. Jamajekalanso ye 56 ye; madarasa ye 214 ye. Nin bēe lajēlēn kalanden kuuru ye 326.994 ye. Balikukalanso

ye 386 ye, «CED» n'o ye duguyiriwalikalanso ye, o ye 13 ye. Lise ye 12 ye goferenaman bolo, a ni kenyēreyew jēlēn don 2 la, kenyērye dama ye 57 ye.

Dugumakalansow karamogōkuurye 2.252 ye, kalanden 44.924 kunna. Baaradegekalanso ye 4 ye, goferenaman bolo, kenyēreyew ta ye 68 ye, kalanden 16.497, karamogō 1.805 b'u kunna. Karamogō kalanyōrō 1 min bē, ni denmisenninw ladamubaaw bē kalan yen, olu ye mogo 265 ye, muso 133, karamogō 19 bolo, muso 4. Kalansoba 14, goferenamanta ye 7'y'olula; kalanden ye 27.930 ye karamogō 1.229 bolo.

Sekina DIAWARA
Dokala Yusufu JARA

Jamanakuntigi ka jekulu sigilen jamana yiriwali nafoloko kunna. Ka lajē filanan kera

Jekulu in ka lajē 2 nan sigira, ntēnendon, marisikalo tile 14, san 2005 Kuluba. A nōmogoya tun bē jamanakuntigi Amadu Tumani Ture bolo.

Kenyēreye nafolotigiw, malidenw ani dunanw, olu ka cidenw tun bē kene kan. Dijē waritōnbaw n'olu ye «Bankimōnjali» ani «Efēmi» ye, olu ka cidenw tun bē kene kan, ka fara minisirijemogō Usumani Isufi Mayiga ni minisiri tan nōgonna kan. Sanni nin lajēba in ka boloda, mogo faamuyalenbaw ye kalo 6 ke hakilijagabō la, ka fērew tige minnu b'a to sēne bē se ka yiriwa an ka jamana kōnō ka bo baloninisēnē na, ka ke yiriwalisēnē ye.

O mogo faamuyalenba ninnu ka kalowōcōrōbaara, fēsēfēsēra jamanakuntigi n'a ka jekulu sigilen in fe, min ka baara nēsinnen bē jamana yiriwali nafoloko ma.

Nafolo sōrcogo fērew yiriwali kama, o fēsēfēsēra u fe. Minen minnu bē don baaraw dafe, ani baaraw kēyōrōkow, hakilifalen-falen kera o kan.

Hadamadēn labenni ka hakilila kura don a kun na, ni kunnafoni ni kalan ye, k'a nēsintaajē siraw mā, o fērew

tigera. Sēnēfēnw feereliko, cikela ni jamana bēe ka nafa sōrō a nēma, dō fora o fana kan. Jamana maracogo numan, nōmogōw ni kōmogōw ka se ka nōgon faamuwa, nōgonōrō ka dabila, baara ka ke tige kan, sariya kono, bēn kera o fana kan.

A jirala k'a fo, Mali bēna fērē boloda min nōgon ma deli ka ke fan si fōlō, n'o ye ka sēne, dugujukōrōnafolo ani turismu, ka olu bolo don nōgon bolo, u ka nōgon dēmē, ka nōgon dafa, ka

nōgon lawuli, ka ke yiriwali dili ye. O kōrō te k'u bēna je minisiriso kelen na, nka u bē tali ke nōgon kun nafolo, ani fērew la, lajiniw ka sabati.

Jamanakuntigi ye foli ni tanuni ke lajekēlaw ye u ka hakili numanw na. Nka labēnw mana nē papiye kan o t'u nēnen ye fōlō, fo u ka waleya kēne kan tuma min na, jamanadenw ka u sago sōrō.

Berema TURE
Mahamadu KONTA

Sugu kērekērennen dō jōra Kayi

Kayi dugu kōnō, jama sēbekōrō bōra ka Mali jamanakuntigi Amadu Tumani Ture kubēn, a taali min kēra sugu kērekērennen in kurubonkarili la sibridon marisikalo tile 12 san 2005. Sugu in jōli bē to sen na fo marisikalo tile 21; tile 10 sugujo don Abudulayi Makōrō Sisoko togolantolatankēnē na.

Jamana 7 jagokēlaw tun bē kene kan ka-bo Senegali, Moritani, Ganbi, Gine Konakiri, Iran, Pakisitan ani Siniwajamana na.ka fara Mali taw kan.

Kayi mara jagokēlaw n'a izinitigiw

ka nōmogōba y'a jira ko sugujo in dabōra kun damada kama : A fōlō, Kayi mara nafamafēnw ka lakodōn, sabula, Kayi ye taamabaaw nōgonkunbenyōrō ye ani siraba kuraw bōlen Kayi fe ka bila batondankanw na kōgojida la, o bēna ko minnu nōgoya k'olu nafa jira. A filanan, ka jagokēlaw ke ka nōgon don walasa baarakēnōgonya ka boli u ni nōgon cē, min b'a to waribonw bē da u la ka don u jigi kōrō k'u ka jago sankōrōta.

Amadu Umaru JALO
Dokala Yusufu JARA

Piyéri Lesantere sera, samataségew degelikaramogó kura

Mali tun ma deli ka nin jecougnna jama dalaje sennantolatanko hukumu kono. jamana ka farikolojenaje suguya bee ka mogo tun be kene kan Sibiridon marrisikalo tile 5 nan 2005, ka fara farikolojenaje minisiri Musa Bala Jakite ani kunnafoni n'a dicogo kura minisiri, Gawusu Darabo kan. Piyéri Lesantere n'a terike Malamini Kone nana nogon fe a ka degelikaramogoyasében tegenobilali la. Malamini Kone ye maliden ye min bangera Uena Sikaso mara la. Bolokurunkela koro don, a sigilen don Faransijamana na. An be don min na farikolojenaje finidilan izinitigdon. Nin bëna ke ko kura ye Mali farikolojenajeko la, kerénkerennnya na sennantolatan, a bëna caman fara o fanga kan. Malamini Kone ka fo la, u b'a fe Mali farikolojenaje ka sinaya sëbekoro sama ni Farafinna ni dije bee lajelen taw ye. O de koson Malamini b'a fe k'a ñaniya ka sefawari miliyon 200 don Mali sennantolatan dafe.

Degelikaramogó Piyéri Lesantere bëna kaloseeginbaara min na Samataségew kunna, o ka sara tilance n'o ye kalo 4 kuuru kaara ye, o be bo miliyon 200 in na, samataségew ka san ntolatanminenw musaka be bo a la, n'o ye sefawari miliyon 131 ye, ni Samataségew sera ka se soro ka ye Kani 2006 kene kan, o musaka sefawari miliyon 9 ani 800.000 be bo a la, ani Mali sennantolatantona mademewari miliyon 32 ani 700.000 fana be bo a la.

Malamini Kone n'a fa bora Faransi ka na a terike ka nin degelikaramogoyasében in tegenobilali la. A y'a jira ko ka ce

nana caman to Mali bolo, ka laban ka Mali to bee kofe ntolatan na, k'o y'ale dabali ban. Malamini ka fo la tuguni, fo yelema ka don ntolatannaw n'u n'wogow dabolo la walasa Mali ntolatan ka san soro. O la, a da sera ntolatannaw ladonni ma yoro kelen na ani farikolojenaje labaaraminenw. O yoroonin bee la, Malamini Kone ye sefawari miliyon 52 waritaseben di degelikaramogó kura in ka kalo 8 sara tilance ye, ka ntolatanfini caman don farikolojenaje minisiri Musa Bala Jakite bolo, ka daw di Salifu Keyita «Domengo» ma ani karunga Keyita ni Uena depite Yusufu Sidibe ma (Uena ye Malamini yere ka dugu ye).

Malamini Kone ka farikolojenajefinidilanyoro in togo ye «Erinesi» ye, a taamasiyen ye jaramankaana ja ye. Samataségew ni Togo ntolatannaw be nogon soro Bamako marisikalo tile 27, Erinesi fini be ye u kanna.

Piyéri Lesantere ka degelikaramogoyasében tegenobilali la, Mali farikolojenaje minisiri Musa Bala Jakite y'a jira i n'a fo minisirijemaa y'a wajibiya a kan cogo min na, ka da jamanakuntigi ka kuntilenna sèben kono kana ka jesin minisiriso in ma; ko Mali farikolojenaje ka ye ñanaw na dije fan tan ni naani fe. O kuntilennasében in tara okutoburukalo tile 23 san 2002 ka laban, k'a jiidi mekalo tile 5 san 2004. O de koson Piyéri Lesantere tali Samataségew degelikaramogoya la ani ka Erinesi ke baarakéougo ye farikolojenaje nasira fe, o ye jigisigiko ye. Mali ntolatan be o dakun in na sisan. Piyéri Lesantere tara ko kelen pe kama : ka samataségew lase Kani 2006 kene kan. Musa Bala Jakite labanna k'a jira ko feere bee sigira sen kan walasa ka

en 12

TULON

Nin ja fila dilanbaga y'a dabo a kama ka fili 10 k'u la. A y'olu pini

1-Jegen min betasa kan numan fe. 2-Jirikun numan fe. 3-Ja min be jifidene kani klin fe. 4-Palan ja numan fe. 5-Tabalii sen laminejeti klin fe. 6-Kasanakassan dugufele fe. 7-Sungunrunuin davolo numan fe. 8-Numanetiukala. 9-Ja min be jifilen kani klin fe. 10-Ja min be tegue kani klin fe.

jabb

Tulon te sebe sa

degelikaramogo kura in ka baara
nogoya a bolo.

Piyeri Lesantere ka jaabi la, a y'a jira ko mögo man ni i yere da, nka ni bëe kelenna y'a joyoro fa Samatasëgëw be Kani 2006 kene soro Eziputi. Samatasëgëw be hake min na, o te mögo jigi tige u la, a y'a jira k'a bëna laben dòw sabati ka bila ntolatan 5 min b'a ni Ezipu soro ci ne; n'o ye ntolatanna ñanaw farali ye ñogon kan. Piyeri Lesantere ka fo la, ale têna a jigi da ntolatanna kelen kan, nka a bëna a jigi da Kani 2006 soro kelen pe kan. A y'a sementiya k'a be ntolatanna ta ko fila kan : folo, a ka sariya ka gelen n'a be son ka don o koro, filanan a ka soro a tigi b'a yere di fasobaara ma.

A labanna k'a jira ko ni a sera ka samatasègew lase Kani 2006 ma, a be jen n'a n'a ye ka waati wère baara tegènòbila u kunna. Gèleya min be Mali sennantolatan kan nin kalo damado in na o dogolen te mögo si la. Piyeri Lesantere ka fô la, ntolatanna minnu jenna faso ntolatan kô ka da gèleya caman kan, a na ko bee ke olu ka segin ye walasa Samatasègew ka se k'u kun torota u tònjogonw cèla dijnè fan tan ni naani na.

Fen min ye farikolojenaje keminenko
ye. Piyeri ka fo la, Malamini Kone y'a
jira a la, k'ale bëna a kun don o koro.
Mali sennatolatantonba ñemogoba
n'o ye Tijani Ñanbel ye, o y'a jira
k'u bëe lajelen ka je Samataségew
ka koje kan ka soro ka
baarakeñogonya sëben tegenobila
Mali ni Erinesi ce.

Walasa Mali ka ye Kani kene kan Eziputi, samatasęgew ka kan ka ntolatan 5 nataw bęe sebaaya soro. Fen bęe jenabora sębenw kono ka ban, a to ye bęe k'a joyoro fa; malidenw sigilen ka Samatasęgew jemogó Mahamadu Jara «Jila» n'a tənəqonw laje.

Solomani Bobo TUNKARA
Dokala Yusufu JARA

Togo ye Mali dasi 2 ni 1

Karidon, marisikalo tile 27 san 2005, Mali ni Togo ye njogon soron ntolatan na, 26 marisi farikolojenajekene kan, nege kanje 18 waati la. Nin don, jama bora i ko ntankulu. Jama bora, bawo fasoko don. Jama bora, bawo nin njogonna laben tun man deli ka ke fole ntolatanko la an ka jamana kono. Bee lajelen y'i fanga fara njogon kan. Faamaw ye ntolatan nemogow deme, ka degelikaramogo kura nini min faamuyalen don kosebe; kalo o kalo, o be sara miliyon 13 n'a kunkanfen. Kalo seegin bolodara o degelikaramogo in ye, a k'a jija ka Mali lase san 2006 ntolatanba kene kan, n'o bena ke Eziputijamana kan. Fasoden numan do, Malamini Kone, o kelen y'i jo ni degelikaramogo kura ka kalo seegin sara mume tilance ye. O kofe, sanatasagew ka finiko ani sanbarako, Malamini Kone y'i jo n'o fana ye. Jama bora fana ka da a kan, benbaliya mintun be ntolatahaw yere dama ni njogon ce, fokaben kera o la. Unni faamaw ni ntolatan nemogow ce geleya, obee banna. Halifurukufuruku min tun be farikolojenaje minisiriso ani ntolatan Federason mogow ni njogon ce, sigikafo kera o bee kunna. Maliden bee hakili tun sigilen don, ka u teges di njogon ma, ka ntolatan in kunben. Nka a kera jigitige dan ye. Togo sera an na ni 2 - 1 ye.

N'an ye ntolatan in yere jate minε, k'a ta a damine na, fo ka taa se kele wulituma ma, an be se ka mun fo? Mali ntolatannaw n'u ka degelikaramögow tun cesirilen don. U ye ntola tan n'u sebe ye. Jama y'u deme ni tegere, ani don ni donkiliw ye. Jalatigebagaw, Ala ko tijε, olu ye file fiye ka ne, u ma bin mögo si kan, u ma si deme si kan.

U ye ntola tan ni hakili sigi ye. U y'a tannifasokanuye. Uy'a tan ni yeredon ye. U ka degelikaramogo fana ni foli ka kan, n'o ye Siteweni Kesi ye. Mali dun bugora cogo di? Nin y'a san tan ni koye, kuru don ka di Samataségew la kojugu. Bi minnu be don u kun, olu caman doncogo ye kelen ye. I b'a sorɔ ntola be an jugu min bolo ka i kunda an kan, an ka ntolatannaw b'o denden fo an ka joda la, fo ka taa a se jokolsibaga ma. Do be tugu a ko, o te son ka maga a la; do b'a kere n'a kere la olu be ntola bosi a la. A be ka i kunda min kan, obé ka a kotoromabo. an kun,

Jokolosilibaga kajate la, a ni olu minnu
be nɔgon na, a mana ke cogo o cogo,
a t̄na tila olu la; o fana b'i jo ten, fo bi
b̄na don a kun. Samatasegew ka
ntolatan fen o fen kera nin san tan
laban ninnu na, an ni Senegali, an ni
Zanbi, an ni Togo; sanni olu ka se
Tunizi ntolatanba senfe; sanni o ce,
kabini Kani 2002 la, kuruminnudonna
olu caman kera ten : ka tugu an jugu
ko k'a dendend fo an ka jo kono a ka bi
don an kun. Fura jumen b'o la.

Mahamadu Konta

